

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg,
1240 København K

FORSVARSMINISTEREN

10. oktober 2017

Hermed fremsender jeg min redegørelse til beretning 21/2016 om statsregnskabet for 2016. Redegørelsen omhandler de overvejelser og foranstaltninger, som beretningen har givet anledning til.

Jeg konstaterer med tilfredshed, at Rigsrevisionen samlet set vurderer, at Forsvarsministeriets regnskab er rigtigt.

Tilgodehavende i Forsvarets regnskab uden regnskabsmæssig værdi

Jeg konstaterer, at Rigsrevisionen finder det uhensigtsmæssigt, at der i Forsvarets regnskab indgår et FN tilgodehavende på 783 mio. kr., men samtidig oplyser, at Forsvarsministeriets regnskabsmæssige håndtering af tilgodehavendet er i overensstemmelse med Moderniseringsstyrelsens regler på området. Jeg kan oplyse, at Forsvarsministeriet er i dialog med henholdsvis Moderniseringsstyrelsen og Udenrigsministeriet. Forsvarsministeriet afventer resultatet af Moderniseringsstyrelsens arbejde omkring en eventuel ændring af reglerne for værdiansættelse af tilgodehavender i statsregnskabet, og ministeriet afventer samtidig svar fra Udenrigsministeriet om, hvorvidt man ønsker at opretholde det økonomiske krav over for FN. Forsvarsministeriet tager stilling til en eventuel afskrivning af tilgodehavendet, når der foreligger svar fra Moderniseringsstyrelsen og Udenrigsministeriet.

Forsvarsministeriets havmiljøberedskab lever ikke i fuldt omfang op til forpligtelserne

Jeg noterer mig, at Rigsrevisionen finder det nødvendigt, at Forsvarsministeriet igangsætter initiativer til at forbedre begrænsningerne i det nuværende havmiljøberedskab.

Jeg kan orientere om, at Forsvaret har iværksat anskaffelsen af fire nye miljøskibe til afløsning for de fire aldrende miljøskibe Søværnet har i dag. Det er forventningen, at vi med an-

skaffelsen af de nye miljøskibe vil kunne nå frem til langt størstedelen af de danske farvande i HELCOM-området inden for 8 timer. Alle fire miljøskibe skal være på en times varsel, og beredskabet får basehavne i Frederikshavn, Korsør og på Østsjælland. Derudover er det planen at indføre dobbeltbesætning på alle fire miljøskibe, hvor der i dag kun er dobbeltbesætning på to af de fire miljøskibe. Et af de fire nye miljøskibe vil være et såkaldt kemiskib, som kan håndtere kemiske stoffer. Dette skib kan lukkes gastæt i forbindelse med operationer med kemikalier. Alle fire skibe vil herudover kunne operere i miljøer med lavt flammepunkt, herunder i områder, hvor der eksempelvis er udledt brændolie fra brændstoff-tanke.

Jeg kan oplyse, at Forsvarsministeriet for at håndtere risikoen for nedbrud på de nuværende miljøskibe har indfaset såkaldte "Ready to Dispatch"-containere. Disse containere indeholder flydespærringer og materiel til olieopsamling, og de er tiltænkt som et supplement til det nuværende beredskab. Containerne kan sættes på ikke-dedikerede miljøskibe, således at disse kan indgå i forureningsbekæmpelsen til søs med henblik på at blive indsat under en forureningsbekæmpelse.

Med hensyn til tidsplanen for anskaffelsen af nye miljøskibe orienterede jeg i august 2017 forligskredsen og Rigsrevisionen om, at miljøskibene forventes leveret i 2021 i stedet for ultimo 2020, som først planlagt. Årsagen er, at Forsvarsministeriet har besluttet at forlænge tilbudsfristen i udbuddet i forhold til det oprindeligt planlagte for at imødekomme værfter uden et færdigt skibsdesign, herunder danske værfter.

Risiko for systemnedbrud i Forsvarsministeriets Kapacitetsansvarlige Koncern IT

Jeg tager til efterretning, at Rigsrevisionen finder det utilfredsstillende, at Forsvarsministeriet efter 3 år endnu ikke har rettet op på mangler, der betyder, at Forsvarets it-driftscentre og it-systemer ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod nedbrud i tilfælde af angreb.

Indledningsvis kan jeg orientere om, at jeg på baggrund af Rigsrevisionens kritik har bedt Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse om at udarbejde en handlingsplan for håndtering af den rejste kritik. Implementering af denne handlingsplan pågår.

Jeg tager til efterretning, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, ifølge Rigsrevisionen, ikke har risikovurderet og dokumenteret relevante og aktuelle trusler mod og sårbarheder i it-driftscentrene eller de kritiske it-systemer. Jeg kan orientere om, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse har udarbejdet et trusselskatalog samt foretaget en risikovurdering for relevante og aktuelle trusler mod og sårbarheder i it-driftscentrene og de kritiske it-systemer.

Jeg noterer, at Rigsrevisionen konstaterer, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse ikke har taget stilling til kravene til etablering af nøddrift i it-driftscentrene eller i et alternativt eksternt it-driftscenter, fx hvis tilgængeligheden til it-driftscentrene mistes helt eller delvist. I den forbindelse kan jeg oplyse, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse har udarbejdet en detaljeret opgørelse over redundansen af den nuværende infrastruktur og har en opdateret Disaster Recovery Plan, der iværksættes, såfremt væsentlige dele af infrastrukturen mistes. Herunder er der taget stilling til, hvordan nøddrift kan etableres i alternativt driftscenter.

Rigsrevisionen nævner, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse ikke har gennemført alle øvelser i overensstemmelse med beredskabsplanen. Det er korrekt, at én øvelse ud af flere ikke blev gennemført i 2016. Aflysningen af øvelsen skyldtes sammenlægningen af Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste og Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse. Jeg kan oplyse, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse i 2017 har gennemført alle de øvelser, som beredskabsplanen foreskriver. Endvidere planlægges der gennemført en større øvelse sidst på året, hvor bl.a. nøddrift vil blive afprøvet. Der arbejdes på, at etablere en øvelsesplan med henblik på afprøvning af portefølje og mulige scenarier. I denne flerårige plan vil indholdet fra den ikke-gennemførte øvelse fra 2016 indgå.

Det bemærkes, at redegørelsen samtidig sendes til Rigsrevisionen til efterretning.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen